

MEMORIAL

General **Marii** Wittek

AK
Warszawa

++
LEWANDOWSKA-BAK Wanda
„Wanda”

5443/usk

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

LEWANDOWSKA - BAK. Wanda.....

....."Wanda".....

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ 2.3.1.1-3

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne —

IV. Korespondencja —

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne

VI. Fotografie —

Nazwa względnie stempel Archiwum

LEWANDOWSKA - BAK Wanda „Wanda”
(nazwa zespołu, zbioru, kolekcji i sygnatura akt)

Lp.	Nazwisko i imię korzystającego	Temat pracy (ewent. cel wykorzystania)	Data korzystania
1	Ewa Gaunoriska	zatorzenie terzki	2.11.2021
2	Ewa Gaunoriska	skanowanie	13.05.2024 N.
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

- II
- Biogram Wandy Lewandowskiej-Bak "Wandy", zamieszczony w czasopiśmie "Nike. Nie ulec to zwycięży" nr 31 październik 1996, s. 22-23 mps kopia k. 2, s. 1-2
 - Biogram Wandy Lewandowskiej-Bak, zamieszczony w publikacji "Lawotai po imieniu. Księga kobiet-więźniów politycznych 1944-1958", Nadarzyn 1999, s. 296 mps kopia k. 1, s. 3

†

Ostatnia droga śp. koleżanki
Wandy Lewandowskiej-Bąk, pseud. "Wanda"

Dnia 26 sierpnia 1996 r. odeszła od nas "Wanda". Msza św. była odprawiona w kościele św. Józefa, skąd kondukt żałobny ruszył na cmentarz Wojskowy na Powązkach, na miejsce Jej spoczynku.

Koleżanka "Wanda" była żołnierzem AK od 1941 r. W czasie Powstania Warszawskiego walczyła na Starówce i w Śródmieściu. Była komendantką łączniczek na Starym Mieście na pododcinku kapitana "Gozdawy", w zgrupowaniu mjra "Sosny". Za swoją pracę konspiracyjną i pełną stałej gotowości postawę w czasie walki otrzymała liczne odznaczenia: Krzyż Walecznych otrzymany 28 sierpnia 1944, Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami, Krzyż AK i Medal Wojska oraz Krzyż Powstania Warszawskiego. Po opuszczeniu Warszawy aresztowana w r.1944 przez NKWD, była więziona na Zamku w Lublinie, we Wronkach, w Fordonie,

III

II/2

23

na Mokotowie (X i XI Pawilon) oraz ponownie w Fordonie, skąd wyszła w dniu 13 grudnia 1952 r. po odbyciu całej kary 8 lat pozbawienia wolności.

"Wanda" była człowiekiem uczciwym, prostolinijnym i konsekwentnym. Odeszła do Pana opatrzona Świętymi Sakramentami. Pożegnali Ją: Rodzina, Przyjaciele, Koleżanki i Koledzy z AK, Więźniowie Polityczni Okresu Stalinowskiego wraz ze swoimi sztandarami. Jej drogę życiową w sposób wzruszający nakreśliła nad grobem dzieląca Jej losy w walce i więzieniu - "Zula".

II/3

Lewandowska-Bąk Wanda
ps. „Wanda”

wyrok: 8 lat

Ur. w 1922 r. w Warszawie, c. Aleksandra. Ukończyła 2 klasy szkoły handlowej. Żołnierz AK od 1941 r., w czasie Powstania była komendantką łączniczek na pododcinku kpt. „Gozdawy” w zgrupowaniu mjr „Sosny” na Starym Mieście (ul. Długa i in.), a później w Śródmieściu. W listopadzie 1944 r. udało jej się przejść przez linię frontu w kierunku wschodnim (rodzinę miała na Pradze), została jednak aresztowana przez NKWD. Po ciężkim śledztwie w Lublinie została skazana 27.01.1945 r. pod zarzutem szpiegostwa przez Wojskowy Sąd Garnizonowy na 8 lat więzienia w kilku osobowym procesie. Wraz z nią skazane zostały 4 inne dziewczęta - żołnierze AK: Władysława Magnuszewska na 10 lat, Alina Romanowska na 5 lat, Zofia Żochowska na 6 lat, Jadwiga Niesuchorska na 15 lat. Znalazły się w marcowym transporcie do Wronek, gdzie wówczas były więzione również i kobiety. 3.01.1946 r. zostały wywiezione do Fordonu. Wanda opuściła więzienie 13.12.1952 r., po odbyciu całej kary. Wyszła za mąż, urodziła syna, podjęła pracę w sklepie gastronomicznym. Wzięła udział w dwu pierwszych Zjazdach b. więźniów politycznych: w Fordonie (1992 r.) i we Wronkach (1993 r.). Utrzymywała serdeczny kontakt z koleżankami z Powstania i z więzienia. Zmarła 26.08.1996 r. w Warszawie.

Była odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Krzyżem AK, Medalem Wojska i Krzyżem Powstania Warszawskiego.

Wg: Odpis wyroku nr G.3045; B. Urbanek, *Pielegniarki...*, s.355-356; *Powrót do Wronek*, s.36-40; nekrolog w nr 31 „Nika”

AK
Warszawa-
-miasto

LEWANDOWSKA-BAŁK Wanda
„Wanda”

̄ Nonwiskowe karty informacyjne

AK
Warszawa

LEWANDOWSKA-BAK Wanda
"Wanda"

Stuszyła w ZWZ-AK od 1941 r. Walnyła na
Stanówce i w Śródmieściu w czasie Powstania
Warszawskiego. Była komendantką łączniczek
na Starym Mieście. Wzięta w latach 1944-1952
(kara 8 lat pozbawienia wolności).
Zmarła 26 sierpnia 1996 r.

LEWANDOWSKA-BAK Wanda

BARBARA
CZUCHÓW

TECZKA WIĄZANA
"BEZKWASOWA" 250G

